

# РЕШЕНИЕ

№ 544

гр. София, 22.01.2024 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 21 състав**, в публично заседание на 07.12.2023 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Елена Попова**

при участието на секретаря Елица Делчева и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **3736** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1, ал. 2 от Закона за отговорността на държавата и общините (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба от Ш. Ел Асал ЛНЧ [ЕГН], представляван от адв. Д. Г., с адрес за кореспонденция [населено място], [улица], ет.2, офис 226, срещу Държавна агенция за бежанците към МС /ДАБ/, с която се претендира обезщетение по два обективно съединени иска в общ размер от 60 000 лева за причинените му неимуществени вреди в резултат на незаконното задържане и нечовешки и унижителни условия на живот в помещение от затворен тип /ПЗТ/ на ДАБ при МС в Б., ведно със законната лихва върху посочената сума, считано от 14.09.2022 до окончателното изплащане на обезщетението, като се претендират и направените по делото разноски.

В исквата молба е посочено, че с решение № РПЗТ-31/14.09.2022 г. на председателя на ДАБ, ищецът бил настанен на осн. чл.45в, ал.1 във вр. с чл.45, ал.1, т.3 ЗУБ в помещение от затворен тип до окончателно приключване на производството за предоставяне на международна закрила, отменено с решение № 7730 от 15.12.2022 г. по адм. дело № 9553/2022 г. по описа на АССГ. Излагат се доводи, че при постановяване на решението си, председателят на ДАБ не съобразил принадлежността на ищеца към уязвима група. В тази връзка се сочи, че към момента на настаняване на ищеца в помещение от затворен тип, същият е бил диагностициран с шизоафективно

разстройство, депресивен тип, което според §1, т.17 от ДР на ЗУБ го категоризира като лице от уязвима група. Във връзка с постановения незаконосъобразен акт на председателя на ДАБ, на първо място се сочи, че ищецът е претърпял неимуществени вреди от незаконното му лишаване от свобода за период от 3 месеца, с което били нарушени основните му правата, съгласно чл.3 от ЕКПЧ и в тази връзка претендира обезщетение в размер на 20 000 лева. На следващо място, ищецът твърди, че е претърпял неимуществени вреди, вследствие на лошата материална база в помещението за настаняване от затворен тип, липсата на адекватна медицинска помощ, унижителното отношение на служителите на ответника, довели до влошаване на здравословното му състояние, за които вреди претендира обезщетение в размер на 40 000 лева. Цитира съдебна практика по сходни казуси.

В хода на съдебното производство ищецът, чрез адв. Г., поддържа двата обективно съединени иска - иска за обезщетение за незаконно задържане, тъй като ищецът е бил настанен вследствие на отменено по съдебен ред решение на ДАБ, и иска за лошите условия, на които е бил подложен ищеца по време на лишаването му от свобода в ПЗТ към ДАБ. По първата искова претенция, адв. Г. сочи, че незаконни актове свързани с лишаване от свобода неизбежно водят до вреди и в този смисъл има представена в исковата молба съдебна практика, на която се позовава. Относно условията за задържане, на които е бил подложен ищецът, адв. Г. счита, че от събраните по делото доказателства е видно, че е същият е бил в тежко здравословно състояние, удостоверено с медицински документи, не му е било обърнато достатъчно внимание и вместо да бъде настанен в болница е бъде държан в това състояние в ПЗТ. Не претендира разноски за настоящото производство.

Ищецът /лично чрез преводач/ споделя, че дошъл в страната, за да заживее нов живот. Споделя, че преди да бъде настанен в Б. можел да бъде интимен със съпругата си. Соци, че липсата на интимност със съпругата му довела до проблеми с простатата и подложила брака му на изпитание. За влошените си брачни отношения, ищецът вини Б.. Обяснява, че по време на задържането му бил лишен от преглед при специалист лекар TSH, поради което се изострили проблемите му с бъбреците и сърцето. Твърди, че увеличаването на жлезата му е вследствие на условията в Б. и тормозът, на който бил подложен там. Твърди, че в ПЗТ полицаите го обиждали, наричали го „маймуна“, карали го да се махне. Споделя, че лекарите препоръчвали да бъде хоспитализиран, на никой не му обърнал внимание. Не обърнали внимание и на препоръката да бъде преместен в помещение с тоалетна.

Ответникът – Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет чрез процесуалния си представител юрк. Г., поддържа отговора. Счита исковите претенции за неоснователни и недоказани по основание и размер. Подробни аргументи излага в писмено становище. Не претендира разноски.

Представителят на Софийска градска прокуратура счита иска за основателен, доколкото реално е отменена заповед за настаняване в Б.. На следващо място обръща внимание, че съдът следва да съобрази обстоятелствата в причинно следствена връзка с издаване на самата заповед, а именно в производство по молба за международна закрила. По отношение на вредите, счита че следва да се съобрази доколко те са в причинно следствена връзка с настаняването на лицето в ПЗТ вследствие на незаконосъобразния акт, тъй като видно от събраните по делото доказателства, заболяванията на ищеца са били налични далеч преди периода на настаняването. В тази връзка, счита че в случай, че съдът установи наличието на

кумулятивните предпоставки по ЗОДОВ, следва да присъди на ищеца обезщетение, но в минимален размер.

Административен съд София град, I отделение, 21-ви състав, като взе предвид изложените от страните становища и доводите на ищеца и извърши съвкупна преценка на доказателствата, намира за установено следното от фактическа страна:

С решение № РПЗТ-31/14.09.2022 г. на председателя на Държавна агенция за бежанците при Министерски съвет /л.10/, на осн. чл.45б, ал.1, т.3 от ЗУБ, Ш. Ел Асал, ЛНЧ [ЕГН], е настанен в помещение от затворен тип до отпадане на основанието или до окончателното приключване на производството за предоставяне на международна закрила. В мотивите на решението е посочено, че към момента на издаването му не е постъпило становище от ДАНС. Решението е аргументирано с постъпило в ДАБ при МС писмо № 328600-43585/22.08.2022 г. от МВР, ГДНП, в което било посочено, че Ш. Асал с присъствието си на територията на Република България крие риск за обществения ред и националната сигурност, поради наличие на данни в справка от И. МВР за издирване на лицето по 5 бр. досъдебни производства за извършени различни престъпления на територията на СДВР. Посочено е, че лицето не принадлежи към уязвима група по смисъла на §1, т.17 от ДП на ЗУБ, както и че същото е със заявени семейни връзки на територията на Република България. Решението е отменено по съдебен ред с решение № 7730/15.12.2022 г., постановено по адм. дело № 9553/2022 г., по описа на АССГ, с което е постановено и незабавно освобождаване на Ш. Ел Асал от ПЗТ-Б..

Видно от приемо-предавателен протокол, рег. 3 УП21629/28.09.22 г., Ш. Ел Асал е предаден от служител на МВР в ПЗТ – Б. /л.40/.

По делото е представен амб. лист № 22320505D1C1, издаден на 11.11.2022 г. /л.52/, видно от който Ш. Ел Асал е заведен на преглед с полиция от ПЗТ с оплаквания от силно, болезнено и често уриниране. В анамнезата е посочено, че пациентът изпитвал срам от изпускане. Съобщил е за хематурия и отделяне на съсиреци от 2009 г., както и за проведена операция на „асансьорни тестиси двустранно“. В раздел „обективно състояние“ е посочено, че пациентът от дълги години се лекува с Xanax, Rivotril, Riflox и др. Отрича алергии. Посочено е, че са проведени изследвания за хеморагичен хроничен цистит, от които е установено, че простатата е умерено увеличена с лек изразен десен дял, в левия бъбрек е наличен конкремент с размер 0.5 мм. Без нарушен дренаж, а в десния бъбрек – конкремент с размер 0.6 мм. Без нарушен дренаж. Насочен е за повторна консултация и са назначени медикаменти за установеното състояние.

Представеният по делото амб. лист № 22320505D1C1 от 16.11.2022 г. /л.51/, Ш. Ел Асал е с идентично съдържание на цитирания амб. лист № 22320505D1C1, издаден на 11.11.2022 г.

Представена е етапна епикриза от 17.12.2022 г., издадена от Д. Х. С. ЕООД /л.22/, в която е посочено, че Ш. Ел Асал е с водеща диагноза хиперплазия на простатата с придружаващи заболявания: хроничен цистит и камък в бъбрека. В заключението е посочено, че пациентът е нужно да бъде хоспитализиран в специализирана болница с оглед планова литотрипсия на конкремент в десния бъбрек, който предизвиква хематурия.

В медицинско направление, издадено на 17.11.2022 г. от м.ф. към МС СДВНЧ до ДАБ /л.24/ е посочено, че Ш. Ел Асал е с оплаквания от болка двустранно в областта на кръста и по хода на втора уретера.

От медицинско направление, издадено на 20.11.2022 г. от м.ф. към МС СДВНЧ до ДАБ /л.23/ е видно, че същият е отправил молба до ДАБ да бъде насочено повторно за консултация с уролог и хирург /гръб/. Отражено е, че лицето Ш. Ел Асал страда от уриниране на кръв и изхождане на кръв, болки в областта на пикочния мехур. Посочено е, че на 17.11 и 19.11.2022 г. мед.ф. е направила коктейл от спазмолитици за облекчаване на състоянието на пациента.

В медицинско направление, издадено на 01.12.2022 г. от м.ф. към МС СДВНЧ до ДАБ /л.25/ е посочено, че Ш. Ел Асал е с диагноза хематурия, хелеоптое и следва да се насочи към съответните специалисти за диагностично уточняване.

В амб. лист № 000350, издаден на 19.11.2019 г. от психиатър /л.60/ е отразено, че Ш. И. Ел Асал е с основна диагноза „шизоафективно разстройство“, М. F251, депресивен тип. В анамнезата е отразено, че началото на заболяването е от дълги години. Налице е преживян стрес в ранна детска възраст /свидетел на смърт/насилие/. Посочено е, че първото лечение е започнало през 1999 г., след което са провеждани множество консултации и лечение.

По делото е представен амб. листи /без номер/ от 25.08.2022 г. от д-р К. с / л. 61/, в който е отразена основна диагноза на Ш. Ел Асал, 47 год., „шизоафективно разстройство, депресивен тип“. В анамнезата е посочено, че пациентът е заведен от представител на фондация „Глас в България“. Консултация се наложила, поради влошаване на психичното състояние на пациента. В графа обективно състояние е посочено, че лицето е с напрегната психомоторика, в съзнание, цялостно ориентиран, апсихотичен, стеничен. Назначена е медикаментозна терапия.

Представено е удостоверение от Център за лечение на психични разстройства „К. и Сие“ /л.62/, преведено от арабски език, в което е посочено, че на Ш. Ел Асал е назначена лечебна програма с начало от 18.05.2015 г., според която същият следва да бъде под постоянно наблюдение. Назначено е медикаментозно и психотерапевтично лечение. Посочено е, че назначената програма е дългосрочна и пациентът е задължен да я изпълнява.

Представен е и амб. лист № 2590016/22.11.2023 г. /л.198/, издаден след преглед на ищеца, с поставена основна диагноза „увеличение на лимфните възли, неуточнено“.

В доклад, рег. № УП21629/09.12.2022 г. /л.43/, изготвен от главен експерт в дирекция „Социални дейности“ към ДАБ при МС, е посочено, че на територията на ПМЗ „Б.“ е било настанено лицето Ш. Ел Асал, ЛНЧ [ЕГН], без гражданство, родено в Л.. Посочено е, че чуждият гражданин е бил с урологични оплаквания, по повод на които социален експерт от ДАБ е съдействал за първоначален специализиран преглед при уролог на 02.11.2022 г., а предписаните медикаменти били осигурени със средства на Б.. Посочено е, че чуждият гражданин е конвоирано на 16.11.2022 г. на вторичен преглед, но за времето между двата прегледа оплакванията са се увеличили. Сочи се, че Асал е имал необходимост да ползва тоалетна и нощем. Посочено е, че лицето било придружено и на още един преглед на 07.12.2022 г. като е отбелязано, че в периода между прегледите чужденецът се обръщал за помощ към дежурните лекари в СДВНЧ – Б.. Посочено е, че след обстоен преглед лекарското становище било за хоспитализация в специализирана болница.

По делото е представен и доклад, вх. № В-172/13.06.2023 г., относно престоя на Ш. Ел Асал в ПЗТ-кв. Б./РПЦ – С. /л.38/. В доклада се сочи, че лицето е настанено в ПЗТ – Б. въз основа на решение № РПЗТ-31/14.09.2022 г. на председателя на ДАБ, което му било връчено лично на 29.09.2022 г. Посочено е, че с решение № РПЗТ-51/19.12.2022

г. на председателя на ДАБ, връчено лично на чужденеца на 19.12.2022 г., Асал е бил освободен от РЗТ – Б.. Сочил се, че по време на престоя, на чужденеца били предоставени легло, спално бельо, храна три пъти на ден, санитарно-хигиенни материали; имал е право на медицинска и психологическа помощ; достъп до открити пространства; получаване на лична кореспонденция, право на посещения от членове на семейството, роднини и близки; срещи с лица, предоставящи правна помощ и представители на международни организации и Н.; да подава молби, жалби и др., съгласно правилника за условията и реда за настаняване и вътрешния ред в помещенията от затворен тип към ТП на ДАБ при МС.

За изясняване на делото от фактическа страна са събрани гласни доказателства чрез разпит на двама свидетели.

Свидетелят Ю. Д. Д. (л. 76 и сл.) заявява, че познава Ш. Ел Асал. Запознала се с него в началото на месец юли 2023 г. в качеството ѝ на социален работник по проект. Работата ѝ с него била от социален характер, изразяваща се в това, да осигури медицинска грижа и до някъде емоционална такава, защото в първите им срещи той бил изключително разстроен и много плачел. Споделя, че Асал имал различни форми на страдание. Първият месец /юли/ се виждали два пъти седмично. Обяснява, че идеята за работа с него била, първо да проследят физическото му състояние и му записали личен лекар. Към онзи момент, Асал вече сам посетил психиатър – доктор К., с която се консултирали, че на този етап е добре да не се променя терапията, за да може да се види и да се проследи, тъй като тогава той споделял за урологични проблеми и проблеми с кръвното налягане. След като му записали личен лекар започнали се насочили към установяване на урологичните му проблеми. Спомня си, че имало епикриза. Споделя, че водили чужденецът на уролог и кардиолог. Спомня си, че се свързала с психиатъра, защото ѝ се струвало, че чужденецът трябва да продължи терапията. След като вече Асал вече имал личен лекар и можел да получава направления, на 10-ти август направили първата консултация с психиатър и тогава започнали консултациите с него по три пъти, за да може да адаптира медикаментозната терапия според здравословното му състояние. Свидетелят знае, че Асал сменял антидепресантите, защото самото му заболяване е с депресивен тип, много силно изразено не само в плач, но и обърканост, също споделял за проблеми със съня и храненето. Спомня си, че ѝ споделял, че непрекъснато се страхува, че е много самотен и не излиза. Споделя, че на 24-ти август не можела да го придружи, защото била в годишен отпуск. Тогава разбрала, че Асал споделил с психиатъра си, че има много силни притеснения и дори че има желание за самоубийство. Твърди, че лекарят тогава ѝ казал, че очевидно има риск за него и издал направление за хоспитализация. С колегите на свидетеля търсили вариант да бъде хоспитализиран, но нямало много свободни места. Спомня си, че Ш. отказвал хоспитализация, защото се притеснявал, че ще бъде затворен. Споделя, че вече са намерили вариант в К., където да бъде наблюдаван на дневен стационар, но след приключване на делото. Споделя, че чужденецът ѝ разказал, че от много години страда от психиатрично заболяване, но досега с лекарства някак си е успявал да се справи. Счита, че престоят в Б. му се е отразил много тежко. Разказва, че ѝ споделял, че бил затворен, че не са му разрешавали да ходи до тоалетна.

Страхувал се дали не е болен от рак на пикочния мехур. След престоя си в Б. не можел да стои мирно вкъщи, защото имал чувството, че някой го дебне. Впоследствие, с психиатър установили, че поради недостатъчно адекватна терапия се е влошило здравословното му състояние. Разказвал й, че в Б. бил в някакво тясно място с много хора, където счита, че не са имали право да го държат. Относно здравословното му състояние си спомня, че й разказал, че не можел да си пие лекарствата, че не е ходел до тоалетна, че чувствал сърцебиене и страх. Споделял, че никой не го е чувал, когато е казвал, че има нужда от лекар. Споделял, че не можел да си пие лекарствата, защото са му ги взели и е нямал телефон. Свидетелят споделя, че не можела да допусна да не се осигурява достъп до тоалетна. Чужденецът й споделял, че не е ходил до тоалетна и се стискал дълго време. Споделя, че за оплаквания в Б. не го е питала с подробности, защото обикновено тогава започвал много силно да плаче и да става много тревожен. Спомня си, че първите им срещи с него били на улицата. В момента, в който ги видял с преводач и му казали, че са там от страна на адв. Г., той се разплакал и плакал половин час на улицата. Знае, че Асал има къща под наем в Горна баня. Свидетелят заявява, че не знае с какви доходи разполага Асал, но счита, че му помагат неговата съпруга /с която са разделени/ и близките му. Споделя, че е говорила с него за възможност за работа, но според лекарите, на този етап не би могъл да работи. Споделя, че и двамата психиатри, с които се е консултирал чужденецът казват, че на този етап не би могъл да се концентрира да работи. Заявява, че не го е питала преди това с какво се е занимавал и какво е работил. Разказал й, че има два магазина. Споделя, че средствата за лечението, на което се подлага на този етап са чрез Здравна каса през личния лекар с направления и той си закупува лекарствата веднъж в месеца. Свидетелят заявява, че е от организацията „Съвет на жените бежанки в България“, която има съвместен проект с „Глас България“. Двете организации са оказали подкрепа. Веднъж със заплащане на консултация с психиатъра доктор К. и веднъж с осигуряване на медикаменти. Твърди, че тези средства ги осигуряват по проекти за бежанци. Заявявам, че като социален работник прави оценка на уязвимостта, доколкото има финансова възможност оценяване според различни показатели, свързани със здравословното състояние, къде живее и какви са нуждите му. Споделя, че личният лекар на Асал е доктор М., а доктор В. Н. е неговият психиатър. Твърди, че Асал не й е споменал на какво основание е бил настанен в Б., нито за неговото криминално минало. Не може да каже точно за кой период е бил настанен в Б., но предполага, че това е непосредствено преди срещата им през м. юли, 2023 г. Уточнява, че техните разговори са свързани най-вече със здравословно му състояние.

Свидетелят Г. И. Д. /л.104 и сл./ заявява, че работи от около 1 година в ПЗТ Б.. Спомня си, че е виждал ищеца в ПЗТ Б. за един отрязък може би около 3-4 седмици. Спомня си, че както служителите от агенцията, така и те – полицаите винаги са се стремели да помагат на ищеца. Спомня си, че, когато е имал проблеми се е обръщал към него и към колегата, и са му помагали. Спомня си, че Асал е имал проблеми, пиел хапчета, поради които често уринирал и полицаите, които са на пост са му отключвали, за да може да ходи до

тоалетната. Спомня си, че се налагало да ходят да му вземат багажа вземем багажа, защото често получавал багаж и имал свиждане. Твърди, че проблеми относно битовите условия не е имало, тъй като не е имал оплаквания в тази посока. Твърди, че лично към него не е подавал жалби, а за други не може да каже. Знаел, че Асал имал здравословни проблеми, но пояснява, че има социални работници, които отговарят за това. Спомня си, че го водели по болници, че се е съветвал се с психолог и с психиатър. Споделя, че през деня имало доктор. Пояснява, че помещението от затворен тип в Б. е подчинено и е поделение на В.. Във В. имало лекар, който идвал 2-3 пъти седмично в ПЗТ. Извън работното време уточнява, че лекарска помощ може да се ползва денонощно в Б. /емиграция центъра/, с който които имали сключен договор. Не си спомнял дали жалбоподателят е имал кръвоизлив. Заявява, че когато някой от хората там се обърне към тях за помощ, винаги са осигурявали ескорт от МВР да го заведат до МВР-болница. Споделя, че режимът на заключване на стаите е от 22 часа – до 06 часа. Но освен за жалбоподателя, си спомня, че имало случай с жена, за която знаели, че като почука, вратата трябва да се отключи, за да отиде до тоалетната. Твърди, че полицаите били много точни в това отношение. Заявява, че не е работел нощна смяна. Знаел, че пускат ищеца до тоалетна през нощта от колегите си. Не може да каже дали е имало оплаквания от ищеца, че не е пускан през нощта до тоалетна към онзи момент. Относно условията в мястото за настаняване и дали е имало топла вода споделя, че тоалетната и банята били на около 6-8 метра от настанените, а в стаята имало настанени 6-7-8 човека, топла вода имало 2 пъти на ден, имало нормални тоалетни, храна се доставяла. За хигиената в стаята заявява, че настанените лица сами си отговаряли. Пояснява, че съгласно инструкция, която е закачена на стената те имат задължение да поддържат хигиена в стаята си и на собственото си легло. Твърди, че им доставили всякакви разтвори, кофи и парцали, и настанените миели. Твърди, че препаратите стояли при него, а те идвали и си отливали. Твърди, че на около 6-7 метра от стаята на ищеца имало баня и тоалетна. Там се къпели. Пояснява, че в банята имало общи помещенията за къпане и не е имало график за къпане. Къпели се по желание. Прозорците в помещенията се затваряли. Спомня си, че дали на настанените електрически печки, но понеже провеждали търговия от етаж на етаж им сложили и мрежи. Споделя, че имало и решетки. Давали им двойно количество храна. Споделя, че като по-нов му направило впечатление, че настанените имали определена представа кои полицаи са по-добри и кои са по-строги. Твърди, че не е наблюдавал към ищеца да са се държали грубо. Имало регламентирана разходка от 30 мин. в игрище наблизо. Не си спомнял в стаята на ищеца колко човека е имало. Споделя, че ПЗТ имало библиотека, която можели да ползват, книги на арабски не видял, но имало речници, радио в една от стаите. Знаел, че по едно време имало телевизор и гледали, но не знае дали е било по времето, в което ищецът е бил там.

Съдът счита свидетелските показания за логични, последователни и съответни на останалите събрани доказателства по делото, поради което ги кредитира.

*Въз основа на така установеното от фактическа страна, настоящият*

*съдебен състав направи следните правни изводи:*

Предявените обективно съединени иски са процесуално допустими – претендира се обезщетяване на неимуществени вреди, настъпили в резултат на незаконното лишаване от свобода на ищеца за период от 3 месеца в помещение от затворен тип на ДАБ при МС в Б., а именно: в периода от 14.09.2022 г. до 19.12.2022 г., както и от лошата материална база в помещението за настаняване, липсата на адекватна медицинска помощ, унижителното отношение на служителите на ответника, довели до влошаване на здравословното му състояние.

Съобразно разпоредбата на чл. 205 от АПК, искът е предявен срещу юридическо лице, представлявано от органа, от чиито незаконосъобразен акт се твърди, че са причинени вредите – Държавна агенция за бежанците към Министерски съвет.

Съгласно чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорност за дейност на ответника, предвидена в чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразен акт, действие или бездействие; 2. Имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между вредите и незаконосъобразния акт, действие или бездействие. Отговорността е безвиновна - съгласно чл.4 от ЗОДОВ държавата дължи обезщетение за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането, независимо от това дали са причинени виновно от длъжностното лице.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения от него иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

Видно от представяения по делото приемо-предавателен протокол, Ш. Асал е приведен в ПЗТ-Б. на 28.09.2022 г. въз основа на отмененото като незаконосъобразно решение № РПЗТ-31/14.09.2022 г. на председателя на ДАБ. Изложените твърдения в исковата молба обуславят настъпването на вреди за ищеца в резултат на неправомерното му настаняване, както следва: незаконосъобразно лишаване от свобода и поставянето му в неблагоприятни условия, довели до влошаване на здравословното му състояние по време на престоя в ПЗТ-Б.. Поради това следва да се приеме, че първата предпоставка от фактическия състав на отговорността по чл.1 от ЗОДОВ е налице, тъй като по безспорен начин по делото бе установено, че посоченото решение на председателя на ДАБ, с което е било постановено ищецът да бъде настанен в



ПЗТ – Б. е било отменено по съдебен ред като незаконосъобразно, а на следващо място, видно от медицинската документация относно урологичните проблеми на ищеца и установеният със свидетелските показания режим се установи, че не е имало постоянен достъп до санитарния възел.

Ищецът извежда претенцията си, разграничавайки следните неимуществени вреди: 1. вреди, изразяващи се незаконосъобразно лишаване от свобода и 2. вреди, причинени от поставянето му в неблагоприятни условия, довели до влошаване на здравословните му проблеми. По първата претенция, ищецът претендира обезщетение в размер на 20 000 лв., а по втората – обезщетение в размер на 40 000 лв.

Относно претенцията за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на по 20 000 лв., съдът приема следното:

Ищецът твърди, че посочените неимуществени вреди са настъпили в резултат на незаконното му лишаване от свобода за период от 3 месеца в помещение от затворен тип на ДАБ при МС в Б..

От приетите по делото доказателства се установи по несъмнен начин, че с решение № РПЗТ-31/14.09.2022 г. на председателя на ДАБ, ищецът е бил настанен на осн. чл.45в, ал.1 във вр. с чл.45, ал.1, т.3 ЗУБ в помещение от затворен тип до окончателно приключване на производството му за предоставяне на международна закрила. Установява се, че престоят на ищеца в ПЗТ- Б. е бил в периода от 28.09.2022 г. до 19.12.2022 г.

Настаняването в помещенията от затворен тип към Държавната агенция за бежанците е уредено в глава четвърта, раздел V от Закона за убежището и бежанците. Съгласно чл. 45б от Закона за убежището и бежанците, когато не може да бъде ефективно приложена мярката „задължително явяване на чужденеца на всеки две седмици по време на производството пред длъжностно лице от агенцията“ и след преценка на обстоятелствата в конкретния случай, чужденец, търсещ международна закрила, може да бъде настанен временно и за възможно най-кратък срок в център от затворен тип. В посочената разпоредба, изчерпателно са изброени четирите цели за такова временно настаняване: 1. за установяване или проверка на неговата самоличност или националност; 2. за установяване на фактите и обстоятелствата, на които се основава молбата за международна закрила, когато това не може да се извърши по друг начин и има опасност чужденецът да се укрие; 3. когато това се налага с цел защита на националната сигурност или обществения ред; и 4. за установяване на държавата, компетентна за разглеждане на молбата за международна закрила и прехвърляне на чужденеца в компетентната държава, и когато е налице сериозна опасност чужденецът да се укрие. Съгласно чл.45в, ал.2 от ЗУБ, решението, с което чужденец, търсещ международна закрила, се настанява в център от затворен тип се взема след преценка за принадлежността му към уязвима група.

В настоящия случай, именно такава преценка не е направил административният орган, поради което актът, с който е настанен ищецът е бил отменен по съдебен ред с решение № 7730 от 15.12.2022 г. по адм. дело № 9553/2022 г. по описа на АССГ.

От приетите по делото доказателства безспорно се установи, че ищецът

страда от шизоафективно разстройство, депресивен тип, лекувано за първи път през 1999 г. Видно от проведената консултация с психиатър на 25.08.2022 г., месец преди да бъде принудително настанен в ПЗТ –Б., ищецът е бил с влошено психично състояние. В графа обективно състояние е посочено, че лицето е с напрегната психомоторика, в съзнание, цялостно ориентиран, апсихотичен, стеничен. Назначена е медикаментозна терапия. Въпреки това, същият е бил принудително настанен в помещение от затворен тип заедно с други, непознати за него лица.

От представената по делото медицинска документация се установи, че в процесния период, ищецът е изпитал страх и повишена тревожност, а от свидетелските показания на свидетеля Д. – социален работник, се установи, че след освобождаването на ищеца от ПЗТ – Б., същият продължава да се разстройва и да избягва да говори за престоя си там.

С оглед психическото състояние на ищеца по време на незаконосъобразното му лишаване от свобода и установеното със свидетелските показания състояние след неговото освобождаване, съдът намира претенцията по първия иск за причинени неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, нервно напрежение и засягане на общото здравословно състояние на ищеца за доказана. Липсва легална дефиниция за това що е неимуществена вреда. Обезщетенията за такива се присъждат за конкретно претърпени физически, психически болки и неудобства, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразните актове, действия или бездействие на административния орган. Съдът счита за житейски оправдано ищецът да е изпитал безпокойство, притеснение, стрес и нервно напрежение от неправомерното му лишаване от свобода.

По отношение на втората претенция за обезщетение, поради претърпени неимуществени вреди вследствие от лошата материална база в помещението за настаняване, липсата на адекватна медицинска помощ, унижителното отношение на служителите на ответника, довели до влошаване на здравословното му състояние, съдът счита следното:

От приетите по делото писмени доказателства се установи, че в ПЗТ-Б. ищецът е бил преглеждан редовно от дежурния медицински персонал, конвоиран е до лечебни заведения за провеждане на прегледи и изследвания, а назначената медикаментозна терапия е била финансирана от Б. и съответно изпълнявана. Действително, както от медицинската документация, така и от представения по делото доклад вх. № В-172/13.06.2023 г., относно престоя на Ш. Ел Асал в ПЗТ-кв. Б./РПЦ – С. /л.38/ се установява, че здравословното състояние на ищеца се е влошило в периодите между прегледите, но липсват достатъчно убедителни доказателства, от които съдът да достигне до обосноваван извод, че естеството на здравословните проблеми, от които е страдал ищеца е в пряка причинно-следствена връзка от престоя му в ПЗТ – Б.. Видно от анамнезните данни в амбулаторните листове и от представената по делото епикриза, ищецът е споделил, че е имал подобни урологични проблеми и преди постъпването си в ПЗТ –Б.. Независимо от това обаче, съдът счита, че ограниченият достъп до санитарен възел през нощта е допринесло за чувство на безпокойство и неудобство от евентуално „изпускане“ пред други лица, с които ищецът е бил настанен в едно спално

помещение – притеснения, за които той е споделял и са отразени в медицинската документация. По отношение на възприетото като унизително поведение на служителите на ответника, ищецът не успя да ангажира доказателства в тази насока. От свидетелските показания на свидетеля Д. не може да се достигне до категорично заключение за твърдяното унизително отношение към ищеца от полицейските служители. Ето защо, съдът счита за единствена доказана вреда по тази претенция ограничаването /нуждата от позволение/ за достъпа до санитарния възел, предвид здравословното състояние на ищеца към онзи момент.

С горните аргументи съдът приема обективно съединените искове за доказани /първият изцяло, вторият частично/ по основание, но не и по размер. По делото не бяха представени доказателства, които да обосноват така определената обща цена на двата иска. Напротив, видно от свидетелските показания на социалния работник, неоспорени от страните, лечението на ищеца е било поето от НЗОК, медикаментите от дарения на Б., а социалната и психологическа подкрепа са били предоставени на ищеца по програми, финансирани по европейски проекти.

Ето защо, относно размера съдът следва да приложи принципът на справедливостта по аргумент от чл. 52 от ЗЗД и да определи адекватно парично обезщетение за преживяното, в какъвто смисъл е и константната практика на ВАС. Понятието „справедливост” не е абстрактно понятие, а е свързано с преценка на редица конкретни, обективно съществуващи обстоятелства, имащи значение за правилното определяне на размера на обезщетението. Вземайки предвид психоемоционално състояние на ищеца, изпитаното от него безпокойството и уплахата, както и неговото положение на лице от уязвимо група, съгласно § 1, т. 17 от Допълнителните разпоредбите на ЗУБ, настоящият състав счита, че за обезщетяване на понесените неимуществени вреди вследствие на незаконосъобразното му лишаване от свобода в ПЗТ - Б. за период от три месеца, което пряко е рефлектирало върху емоционалното състояние на ищеца общо и по двете искиви претенции, съдът приема, че сума от 3 000 лева е справедлива и адекватна на интензитета на причинения дискомфорт. Исковата претенция в останалата ѝ част до претендирания общ размер от 60 000 лв. е неоснователна и като такива следва да бъде отхвърлена.

Въз основа на горното, искът за присъждане на законна лихва върху общия претендиран размер на обезщетението е частично основателен. Такава следва да се присъди върху уважената част от претендираното обезщетение за неимуществени вреди за периода от датата на подаване на исковата молба 19.04.2023 г. до датата на окончателното им изплащане от Държавна агенция за бежанците при МС.

Воден от горното, Административен съд София град, I отделение, 21-ви състав,

### **РЕШИ:**

**ОСЪЖДА** Държавна агенция за бежанците при МС да заплати на Ш. Ел Асал ЛНЧ [ЕГН], сума в размер на 3 000 (три хиляди) лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, причинени от незаконното лишаване

от свобода на ищеца за период от 3 месеца в помещение от затворен тип на ДАБ при МС в Б., както и от ограничения достъп до санитарен възел с оглед здравословното му състояние, за времето от 28.09.2022 г. до 19.12.2022 г., изразяващи се в преживяно от ищеца чувство на страх, безпокойство и унижение, заедно със законна лихва върху присъдената сума за периода от 19.04.2023 г. до датата на окончателното ѝ плащане, като **ОТХВЪРЛЯ** предявениите обективно съединени иски, в останалата им част, до пълния претендиран общ размер от 60 000 лв., заедно със съответно претендираните лихви.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд, в 14-дневен срок от съобщението до страните за постановяването му.

**Съдия:**